SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 678/2024-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a zo sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa advokáta [redacted], [redacted], proti postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v konaní ČVS: PPZ-52/HCP-OV/2007 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v konaní uvedenom v záhlaví tohto nálezu. Tiež navrhuje prikázať ministerstvu konať bez zbytočných prieťahov a žiada o priznanie finančného zadosťučinenia 1 500 eur.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako advokát bol opatrením Okresného súdu Žilina sp. zn. 7Tp/1326/2004 z 18. februára 2004 ustanovený za obhajcu obvinenému [redacted]. Rozhodnutím sudcu pre prípravne konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB-Pšo/10/2006 zo 17. februára 2006 bolo ustanovenie sťažovateľa ako obhajcu zrušené.

3. Na podklade návrhu sťažovateľa (z 25. júla 2022) vyšetrovateľ uznesením ČVS: PPZ-52/HCP-OV/2007 z 24. mája 2023 priznal sťažovateľovi odmenu a náhradu hotových výdavkov obhajoby v sume 7 933,48 eur. Rozhodnutie je právoplatné, no priznaná suma mu dosiaľ vyplatená nebola napriek tomu, že v zmysle § 553 ods. 3 Trestného poriadku *„… Priznanú odmenu a náhradu hotových výdavkov orgán činný v trestnom konaní alebo súd vyplatí najneskôr do 90 dní*

od právoplatnosti tohto rozhodnutia. O výške odmeny a náhrady obhajcu podľa osobitného predpisu, ktorý ukončil zastupovanie vo veci, rozhodne na návrh obhajcu orgán činný trestnom konaní alebo súd po ukončení zastupovania.“.

4. Sťažovateľ sa snažil najmä žiadosťou z 5. októbra 2023 podanou Prezídiu Policajného zboru, sťažnosťou z 11. marca 2024 podanou ministerstvu a mailovou komunikáciou s orgánmi Prezídia Policajného zboru, ministerstva a všeobecnými súdmi urgovať vyplatenie uvedenej sumy, no bezvýsledne.

II.

5. Ministerstvo vo svojom vyjadrení z 2. januára 2025 uviedlo, že pod ČVS: PPZ-52/HCP-OV/2007 prebiehalo napadnuté konanie proti obvinenému [redacted], pričom táto vec bola 20. marca 2007 vylúčená na samostatné konanie. Vyšetrovanie bolo 20. januára 2010 prerušené podľa § 228 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku z dôvodu neprítomnosti obvineného, ktorý bol vyhostený do cudziny (predmetné uznesenie bolo doručené sťažovateľovi, ktorý bol 18. februára 2004 ustanovený Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 7Tp/1326/2004, a 17. februára 2006 bolo rozhodnutím Špeciálneho súdu sp. zn. BB-Pšo 10/06 jeho ustanovenie zrušené). Trestná vec bola dozorovaná Úradom špeciálnej prokuratúry.

6. Sťažovateľ si uplatnil trovy právneho zastúpenia 24. mája 2007 na úrade hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru. Odbor vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru mu 29. júna 2007 odpovedal s tým, že z dôvodu prepustenia obvineného z väzby, jeho následného vyhostenia a uloženého zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky bol obvinený eskortovaný do krajiny pôvodu (Čína) a jeho trestná vec bola následne vylúčená na samostatné konanie, ktoré bolo prerušené.

7. Keďže ministerstvu sa uznesenie o priznaní javí ako nezákonné, požiadal o vyjadrenie vo veci činné všeobecné súdy, ktoré sa buď vôbec nevyjadrili, alebo uviedli, že nedisponujú spisovým materiálom. Rovnako ministerstvo oslovilo Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, ktorá sa dosiaľ nevyjadrila.

8. Napokon iniciatívu prevzala Krajská prokuratúra v Košiciach, ktorá 29. októbra 2024 požiadala príslušný orgán Policajného zboru o predloženie spisového materiálu, ktorý jej bol doručený 6. novembra 2024. Pretože má ministerstvo pochybnosti o zákonnosti uznesenia o priznaní, navrhuje ústavnému súdu, aby ústavnej sťažnosti nevyhovel.

III.

9. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti sú namietané prieťahy pri vyplácaní odmeny sťažovateľa ako *ex offo* ustanoveného právneho zástupcu v trestnom konaní.

10. Ústavný súd vlastnou činnosťou od Krajskej prokuratúry v Košiciach zistil, že spisový materiál ČVS: PPZ-52/HCP-OV/2007 vzťahujúci sa na priznanie trov sťažovateľa bol preskúmaný so záverom, že uznesenie o priznaní trov konania treba považovať za zákonné, právoplatné a akékoľvek pochybnosti o ňom za nepodložené. O tomto svojom závere Krajská prokuratúra v Košiciach informovala príslušný orgán Policajného zboru, ako aj sťažovateľa v rámci odpovede č. k. 20 Kv 99/24/8800-8 zo 7. apríla 2025, ktorý sťažovateľ doručil na vedomie ústavnému súdu 6. mája 2025.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Ako vyplýva z ústavnej sťažnosti, sťažovateľ vníma omeškanie s vyplatením finančného plnenia ako prieťah v napadnutom konaní. Avšak konanie bolo vo vzťahu k sťažovateľovi právoplatne ukončené, a to právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým mu bola priznaná odmena aj náhrada hotových výdavkov, preto stav právnej neistoty v jeho prípade netrvá.

12. Podľa stabilnej rozhodovacej praxe ústavného súdu (napr. II. ÚS 12/01, I. ÚS 562/2015) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecnými súdmi) ešte trvá. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosti zásadne nevyhovie. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Vo veci sťažovateľa bolo o jeho nárokoch právoplatne rozhodnuté. Preto iný zásah spočívajúci v tom, že právoplatne priznaná odmena a náhrady mu neboli vyplatené, nespadá pod ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote. Vzhľadom na to ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.

13. Ústavný súd poznamenáva, že podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, za ktorý sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Súčasťou tejto ochrany je náhrada skutočnej škody a ušlého zisku a ak samotné konštatovanie porušenia práva by nebolo dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa poškodenému aj nemajetková ujma v peniazoch (§ 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.). Ak by na či už v rámci predbežného prerokovania náhrady škody, alebo rozhodnutím všeobecného súdu ochrana poskytnutá nebola, prichádza do úvahy ako subsidiárna aj právomoc ústavného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Robert Šorl
predseda senátu